A i a d on välisena liikumisruumina kohasemad ja üldiselt paremas seisukorras kui õued.

Tartu on aidadelt väga rikas. Siin võtavad aiad enda alla 65,81% ehituskruntide maa-alast, kõige enam II lnj. — 76,4%, kõige vähem III lnj. — 48,73%. Körber'i järgi oli aidu ¾ kõigist Tartu vanalinna kruntidest. Karlova eeslinnas on aidu 95% kruntidest; uuemais raioones (Tamme ja Ropka) on maad aidade tarvis kõigil kruntidel; siin on krundid hiljuti asustatud ja maad kasustatakse juurvilja-aiana, sest hiljuti istutatud puud ja põõsad on alles noored.

Aiad oma taimestikuga mõjuvad ümbruse õhu puhastamiseks märksa kaasa. Kui väliseid liikumisruume tuleb neid ometi väga piiratud ulatuses arvestada, sest aid on harilikult ainult majaomaniku ja tema perekonna kasustada ning jääb teisile majaelanikele kättesaadamatuks.

Aidade mõju ja ilu rikutakse siiski sageli mitmesuguse mustuse kogumisega neisse kui ka kõrvalhoonete paigutusega. Aid varjatakse tema ette ehitatud kõrvalhoonete läbi, mis on tihti kahekordsed kuurid, elamust, kuna väljavaade elamust peaks avanema aida.

Välisena liikumisruumina suurima tähtsusega on a v a l i k u d p a r g i d — „linna kopsud", sest ainult need on kõigile kättesaadavad, on laiaulatuselised, nende puhtuse eest kantakse suuremat hoolt, nende lähem ümbrus ei ole nii tihedasti asustatud — ja kõige selle tõttu on neis õhk puhtam, vähem linna müra ja tolmu.

Parkidest asetsevad linna keskpaigas Toomimägi, Barklaiplats ja Vabaduspuiestik, linna ääres — Raadi, Karlova ja Tähtvere mõisa pargid. Ilusamad pargid — Toomimägi ja Raadi mõisa park — kuuluvad ülikoolile. Linna sees asetsevad Barklaiplats ja Vabaduspuiestik on võrdlemisi väikesed ja seepärast kui pargid teistest väiksema tähtsusega.

Kui vaadelda, kui palju ruutmeetrit parke tuleb keskmiselt 1 elaniku kohta, siis näeme, et Tartus on see arv võrdlemisi õige suur — 15 m², Tallinnas — 5,9 m².

Võrreldes neid andmeid välismaa linnadega selgub, et Tartu linn parkide suuruse suhtes elanike arvuga võrreldes on väga soodsais tingimusis. Ka Düsseldorfis, kus parkide all 12,96% linna kogupinnast, tuleb 1 elaniku kohta 5,2 m² parki ja Čikaagos, kus parkide all 17% kogupinnast, tuleb keskmiselt 1 elaniku kohta 6,1 m² parki. Inglismaa 47 tähtsamas linnas tuleb keskmiselt ühe elaniku kohta 4,9 m² parki.

Parkide arendamisele on iseäranis suurt rõhku pandud Ameerika Ühendriikide suurlinnades. 1904. a. asutati New-Yorgis Seward park, milliseks otstarbeks muide terve hoonete sarastik maha lõhuti, kulutades selleks meie rahas umbes 15 miljonit krooni. Čikaago linna pargikomisjon on linnavalitsuse iseseisev orgaan, kellel on õigus oma sihtide taotlemiseks määrata makse. Ühendriikidest on pärit ka nn. parkide süsteem, mille järgi linn omavahel ühendatud parkidest on läbi põimitud. Säärane parkide süsteem on leidnud ka mujal maailmas suurt poolehoidu. Euroopa linnadest on oma parkide poolest eriti tunnustatud Viin.

Tartu parkide üheks puuduseks tuleb lugeda nende asukohta, sest pääle Toomimäe, Barklaiplatsi ja Vabaduspuiestiku suuremad pargid asetsevad linna ääres, ja on seepärast vähem kättesaadavad.

Tartu I, lk. 323